

1. Να εντοπίσετε τα δομικά μέρη των παρακάτω παραγράφων.

Οι Έλληνες έχουν μια χαρακτηριστική λέξη που περιγράφει θαυμάσια τη διάθεσή τους απέναντι στους ξένους: φιλοξενία. Η φιλοξενία είναι μια αρετή των Ελλήνων από τότε που εμφανίστηκαν στην ιστορία. Ήδη στα ομηρικά έπη περιγράφονται σκηνές πολύ εγκάρδιας φιλοξενίας, όπου ο ξένος επισκέπτης αντιμετωπίζεται ως ιερό πρόσωπο. Οι θεοί των αρχαίων Ελλήνων - και ειδικά ο Δίας- πολύ συχνά έπαιρναν ανθρώπινη μορφή και εμφανίζονταν ως ξένοι στα σπίτια των ανθρώπων, για να τους βοηθήσουν σε διάφορα σημαντικά ζητήματα αλλά και για προσωπικές τους υποθέσεις. Οι αρχαίοι Έλληνες λοιπόν, κάθε φορά που ένας ξένος χτυπούσε την πόρτα τους, τον υποδέχονταν με τιμές και τον αντιμετώπιζαν ως ιερό πρόσωπο, έχοντας πάντα στο νου τους ότι μπορεί να είναι κάποιος θεός. Του έβαζαν να φάει, του γέμιζαν το ποτήρι με εκλεκτό κρασί, του έστρωναν να κοιμηθεί, και μόνο όταν είχε χορτάσει και είχε ξεκουραστεί έπαιρναν το θάρρος να τον ρωτήσουν ποιος είναι και από πού έρχεται.

Αστερίξ, ο ήρωας αυτών των περιπετειών. Μικρόσωμος πολεμιστής αλλά παμπόνηρος και με κοφτερό μυαλό, του εμπιστεύονται χωρίς αμφιβολίες όλες τις επικίνδυνες αποστολές, για τις οποίες συνήθως καταστρώνει και το σχέδιο δράσης. Ο Αστερίξ αντλεί την υπεράνθρωπη δύναμη του από το μαγικό ζωμό του Δρύιδη Πανοραμίξ.

Το ράφτινγκ είναι ο ιδανικός τρόπος για να πλησιάσουμε την ομορφιά της φύσης. Περισσότερο κι από την έκκριση αδρεναλίνης, απ' το πνεύμα ομαδικότητας, το ράφτινγκ μάς προσφέρει πρόσβαση σε υδάτινα τοπία που δεν μπορείς να τα γνωρίσεις με κανέναν άλλο τρόπο. Επιπλέον το ράφτινγκ είναι μια ήπια δραστηριότητα, που μπορούν να τη γευτούν παιδιά και μεγάλοι. Αρκεί να βρίσκονται σε καλή φυσική κατάσταση, να ξέρουν κολύμπι και φυσικά να σέβονται τη δύναμη του νερού και να ακολουθούν πιστά τις οδηγίες του συνοδού.

2. Χαρακτήρισε τις παρακάτω προτάσεις ως προς τη δομή τους (απλή , επαυξημένη, σύνθετη , ελλειπτική).

- ☼ Τέσσερα χρόνια στην υπηρεσία του ερασιτέχνη φωτογράφου.
- ☼ Οι φωτογραφικές μηχανές μας διαθέτουν τηλεφακό, αυτόματο διάφραγμα και φίλτρα.
- ☼ Το όνομα αρκεί.
- ☼ Η εστίαση , φωτογράφιση, εμφάνιση και εκτύπωση γίνονται παιχνίδι.

3. Μετασχημάτισε τις απλές προτάσεις που δίνονται σε επαυξημένες όπως στο παράδειγμα

Πχ. ο φάρος κατευθύνει τα καΐκια →

Ο Θαλασσόδαρτος φάρος κατευθύνει τα γερικά καΐκια

- ✓ Τα κύματα τρώνε τα βράχια
- ✓ Τα κοχύλια είναι αμέτρητα.
- ✓ Οι γλάροι σπαθίζουν τον αέρα

4. Χαρακτήρισε τις υπογραμμισμένες προτάσεις του διαλόγου με βάση το περιεχόμενό τους (αποφαντική, προστακτική, ερωτηματική, επιφωνηματική)

- Πού θα πάτε;
- Στην Αθήνα, μαμά, άσε μας να πάμε. Πρέπει να έρθει κι η Ελένη μαζί.
- Στην Αθήνα; Αυτό είναι παράλογο! Ο καιρός το πάει για βροχή. Το μεσημέρι να είστε εδώ. Πήρατε μαζί σας ομπρέλα;

5. Μετασχημάτισε τις καταφατικές προτάσεις που δίνονται σε αρνητικές και ερωτηματικές.

✚ Αυτός ο αρχιτέκτονας έχει πέντε βοηθούς σχεδιαστές.

✚ Η δουλειά που τους ανατέθηκε είναι δύσκολη.

6. Να βρείτε τα μέρη της παραγράφου και να υπογραμμίσετε τις διαρθρωτικές / μεταβατικές λέξεις που χρησιμοποιούνται μεταξύ των περιόδων. Τι σημασία έχουν αυτές;

Το ανάκτορο της Κνωσού , χτισμένο σε μια περίοπτη θέση, ξεχωρίζει για τη μεγαλοπρέπεια του. Είναι ένα συγκρότημα πολλών κτηρίων , έργο του μυθικού Δαίδαλου, και αυτό που μας παραξένεψε με την πρώτη ματιά ήταν τα ζωηρά χρώματα και η καλή κατάσταση μερικών κτισμάτων. Ο ξεναγός ωστόσο μας εξήγησε ότι αυτά τα κτίρια έχουν αναστηλωθεί και οι φθορές τους έχουν αποκατασταθεί. Στο χώρο δέσποζε βέβαια το πολυώροφο κεντρικό κτίσμα, αποκλειστικό ενδιαίτημα της βασιλικής οικογένειας. Υπήρχαν όμως και οι κατοικίες των αξιωματούχων, εργαστήρια, αίθουσες τελετών, η επίσημη αίθουσα με τον αλαβάστρινο θρόνο και δίπλα ακριβώς ιεροί χώροι, απόδειξη ότι ο βασιλιάς ήταν παράλληλα και αρχιερέας. Καθώς μας το έλεγε αυτό ο ξεναγός, δήλωσα ότι το ήξερα από την ιστορία και πρόσθεσα ότι η Κνωσός ήταν ταυτόχρονα διοικητικό ,

οικονομικό και θρησκευτικό κέντρο. Εκείνο, όμως που κέντρισε τη φαντασία μου ήταν τα ερείπια από τις αποθήκες και οι «πολυδαίδαλοι» διάδρομοί τους. Κάπου εδώ λοιπόν ζούσε ο Μινώταυρος, το μυθικό τέρας με τα κέρατα, και κάπου εδώ ξετύλιξε ο Θησέας το νήμα της Αριάδνης. Χρειάστηκαν δυο ώρες για να τελειώσει η πλούσια ξενάγηση.

Ξέρετε άλλες μεταβατικές λέξεις; Τι δηλώνουν αυτές;

7. Να ετοιμάσετε μια παράγραφο (80-100 λέξεων) με θεματική περίοδο «Οι ταινίες που μου αρέσει να παρακολουθώ είναι οι περιπέτειες».

8. Να βρείτε το Ονοματικό Μέρος και το Ρηματικό Μέρος στις παρακάτω προτάσεις.

- Ο διαρρήκτης παραβίασε την πόρτα του διαμερίσματος
- Ο Γιώργος πάει για μπάνιο.
- Η διάρκεια της παράστασης ήταν μιάμιση ώρα
- Με ζάλισε ο θόρυβος από τη μηχανή
- Τα καταστήματα θα είναι ανοιχτά σήμερα μέχρι αργά.

9. Στα Ονοματικά σύνολα που περιέχουν επίθετα, πείτε κάθε επίθετο ποιο ουσιαστικό προσδιορίζει και τι ρόλο έχει μέσα στην πρόταση.

- Τα άσπρα πανιά ακινητούν στον υδάτινο ορίζοντα.
- Ένα μικρό τρένο κυλάει με τρανταγμούς μέσα σε μια χέρσα δύναμη.
- Οι πλούσιες χώρες του κόσμου πρέπει να βοηθούν τις φτωχές χώρες.
- Ο νέος άντρας κοίταξε λυπημένος το ζώο που σφάδαζε από τους δυνατούς πόνους.
- Το ποινικό δίκαιο είναι κλάδος της νομικής επιστήμης.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

10. Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη πτώση του επιθέτου που βρίσκονται στην παρένθεση.

- ✚ Ο υπουργός ενδιαφερόταν για την εξαγωγή των .....(εγχώριος) προϊόντων και την εισαγωγή .....(ξένος) συναλλάγματος.
- ✚ Δεν έλειψαν βέβαια και οι .....(μυστικός) συνεδριάσεις κατά τις οποίες έπαιρναν .....(έκτακτος) μέτρα.
- ✚ Στα πυκνά του φρύδια και τα ..... του στήθη (δασύς) έβλεπες ζωντανεμένη την παλικαριά.
- ✚ Έληξε η εποχή των.....(παχύς) αγελάδων.
- ✚ Οι άκρες των.....(καφετής) ματιών της κατέληγαν σε μια .....(χρυσασφής) γραμμή.
- ✚ Ήταν ένα αγόρι .....(φοβητσιάρης).
- ✚ Οι.....(πεισματάρης) επιμένουν στη γνώμη τους και δεν μπορούν να συνεννοηθούν με κανέναν.
- ✚ Είχαν να διανύσουν ακόμη.....(πολύς)δρόμο.
- ✚ Στην αφετηρία είχαν συγκεντρωθεί.....(πολύς)δρομείς.
- ✚ Γύρισε .....(πολύς)χώρες και γνώρισε .....(πολύς) ανθρώπους.
- ✚ Είχε όλα τα γνωρίσματα του συνετού και .....(μεγαλοφυής) ανθρώπου.
- ✚ Τα κράτη πρέπει να σέβονται τις .....(διεθνής) συμφωνίες.
- ✚ Τα ..... νησιά (κοραλλιογενής) είναι χτισμένα από αποικίες .....(μικρός)ζώων που μοιάζουν με .....ανεμώνες (θαλάσσιος).

11. Να κατατάξεις τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά του κειμένου σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα και κατόπιν να σχηματίσετε την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.

	αρσενικά	θηλυκά	ουδέτερα
Ισοσύλλαβα			
ανισοσύλλαβα			

Κι εγώ πέρασα τα μικρά μου χρόνια με τα ταξίδια που είχα διαβασμένα, αλλά είχα τη σπάνια τύχη οι τοποθεσίες που ζούσα να μοιάζουμε με κείνα που είχα στο νου μου, και τα ταξίδια μου να μην είναι ολότελα φανταστικά, αλλά σε πολλά ήταν αληθινά και η φαντασία μου

τα τελειοποιούσε. Γιατί, το μέρος που γεννήθηκα κι έζησα μικρός, έμοιαζε σε πολλά με τα παράξενα μέρη που είχα στη φαντασία μου από τα διαβάσματα και τις ιστορίες που είχα ακούσει. Βέβαια δεν είχε αγριανθρώπους ανθρωποφάγους, δεν είχε ζούγκλες, μήτε κροκοδείλους, μαϊμούδες, ιπποποτάμους κι άλλα τέτοια ζωντανά, είχε όμως παράξενες θάλασσες, κάβους, σκυλόψαρα, χελώνες, ψάρια, φουρτούνες, ρέματα, αγριόχηνες, πελεκάνους, γλάρους κι άλλα θαλασσινά πουλιά. Κι η στεριά, είχε κι αυτή κάμποσα αγρίμια και αγριοπούλια, λαγούς κοπάδια, αλεπούδες, τσακάλια, φίδια, αγριογούρουνα...

12. Να βρείτε ποια η λειτουργία των ΟΣ που είναι υπογραμμισμένα.

- ✚ Οι κάτοικοι ανοίγουν τα παράθυρά τους.
- ✚ Οι άγριοι θάμνοι φράζουν το δύσβατο μονοπάτι.
- ✚ Η επιφάνεια των νερών γυαλίζει.
- ✚ Οι ψαράδες φυλάγουν εκεί τα σύνεργα της δουλειάς τους.
- ✚ Προς τη θάλασσα το έδαφος γίνεται απότομο.
- ✚ Η χερσόνησος του Σινά είναι μια άνυδρη έρημος
- ✚ Ο ανήφορος αρχίζει από το εικονοστάσι και πέρα.
- ✚ Οι ντόπιοι μαζεύουν πολλούς και νόστιμους καρπούς της εποχής.

13. Στις παρακάτω προτάσεις να βρείτε ποια είναι τα υποκείμενα, αντικείμενα και κατηγορούμενα. Ποια ρήματα λέγονται μεταβατικά, ποια αμετάβατα και ποια συνδετικά:

- Ο ανήφορος αρχίζει.
- Οι κάτοικοι ανοίγουν τα παράθυρά τους· βλέπουν ξένους ανθρώπους.
- Προς τη θάλασσα το έδαφος γίνεται απότομο.
- Το Καρούλι είναι ένας βράχος.
- Οι θάμνοι φράζουν το μονοπάτι.
- Οι ντόπιοι μαζεύουν πολλούς και νόστιμους καρπούς της εποχής.
- Η θάλασσα έγινε ένα πολύ στενό κανάλι.
- Η φύση γύρω μας φαίνεται ήρεμη.
- Η επιφάνεια των νερών γυαλίζει σαν κρύσταλλο.
- Οι μαθητές εξέλεξαν τον Κώστα πρόεδρο της τάξης.
- Οι ψαράδες φυλάγουν εκεί τα σύνεργα της δουλειάς τους.
- Δάσκαλοι και καθηγητές εκπαιδεύουν τους μαθητές.

14. Να βρείτε τη φωνή και τη διάθεση των ρημάτων στις παρακάτω προτάσεις:

- ⊗ Οι κλόουν ντύνονται με ειδικές στολές.
- ⊗ Σε λίγα λεπτά το διαστημόπλοιο εκτοξεύθηκε στο διάστημα.
- ⊗ Οι ηθοποιοί ζουν μέσα σε όνειρο.
- ⊗ Το νερό πάγωσε.
- ⊗ Μηχανεύτηκε ένα έξυπνο τέχνασμα για να τους παραπλανήσει.
- ⊗ Η ομάδα μας έχασε με βαρύ σκορ.
- ⊗ Οι αστροναύτες κάθονται σε ειδικά καθίσματα.

15. Να κατατάξετε τα παρακάτω ρήματα κατά φωνή και συζυγία (τάξη όπου χρειάζεται):

Αποβάλλω, υποκλίνομαι, λούζομαι, διψώ, φοράω, μελετώ, βαριέμαι, λαχανιάζω, αιμορραγώ, χαλαρώνω, μαλώνω, κυριεύομαι, συκοφαντούμαι, διαφωνώ.

16. Να γράψετε την χρονική βαθμίδα, τον χρόνο και το ποιόν ενέργειας των ρημάτων που υπογραμμίζονται:

- Δυστυχώς πολλοί άνθρωποι πετούν τα σκουπίδια στο δρόμο.
- Έγραψε μια επιστολή.
- Θα προσπαθήσει να με διαβάσει.
- Φωνάζει, για να τον φοβηθούμε.
- Όταν έρθουν αυτοί, ενώ θα έχω φύγει.
- Ο υπουργός είχε προβάλει το έργο του.

17. Το κείμενο που ακολουθεί είναι αφηγηματικό. Σε ποιους χρόνους και ποιες χρονικές βαθμίδες αναφέρονται τα ρήματά του; Γιατί ο συγγραφέας επιλέγει αυτά;

Ο Φαρινέλι προχωρούσε αργά προς το προσκήνιο. Άφησε το βλέμμα του να πλανηθεί στο κοινό, σαν για να το χαϊδέψει, προτού τραγουδήσει.

Το πλήθος, μεθυσμένο, τον χαιρέτησε με παρατεταμένες ζητωκραυγές. Ο πρίγκιπας της Ουαλίας είχε σηκωθεί στο θεωρείο του, το ίδιο κι η μικρή αυλή του.

Επιτέλους, η μυθική φωνή αντήχησε... Φαινόταν σαν να ξεπετιόταν από το σώμα του Φαρινέλι όπως οι βλαστοί του δέντρου. Βγαλμένο από τα πιο αβυσσαλέα βάθη της ύπαρξής του, το τραγούδι μέστωνα λυτρωτικό με μια πνοή απόλυτα φυσική. Γύρω από αυτό το θαύμα, όλα ήταν σιωπή και προσήλωση. Και για λίγες στιγμές, τέλεια αρμονία.

Ο Φαρινέλι τραγουδάει με τα μάτια ορθάνοιχτα στο συνεπαρμένο κοινό του, φροντίζει να του ξυπνήσει τις συγκινήσεις που ζητάει, δυνατές, εκλεπτυσμένες.

Έξω χιονίζει.... Χαμένος ανάμεσα στις άμαξες, ο Χέντελ κρύβεται για ν' ακούσει αυτή τη φωνή, τούτη τη θεϊκή πνοή που γκρεμίζει τους τοίχους του θεάτρου.

18. Στις παρακάτω προτάσεις να εντοπίσετε τους ομοιόπτωτους προσδιορισμούς (επιθετικός προσδιορισμός, παράθεση, επεξήγηση)

- ☛ Ο κ. Περικλής, ο γείτονας, άνοιξε ένα μεγάλο κατάστημα με είδη δώρων.
Ο κ. περικλής, που είναι γείτονας, ...(παράθεση)
Ειδικό και συγκεκριμένο (Περικλής) → γενική έννοια (γείτονας)
- ☛ Ο γείτονας, ο κ. Περικλής, άνοιξε ένα μεγάλο κατάστημα με είδη δώρων.
Ο γείτονας, δηλαδή ο κ. Περικλής, ...(επεξήγηση)
Γενική έννοια (γείτονας) → διασαφηνίζεται από ειδική έννοια (κ. Περικλής)
- ☛ Στερήθηκα τα πάντα, την ψυχαγωγία, το παιχνίδι.
- ☛ Ο φαρμακοποιός, εκφραστής του πνεύματος της ειρήνης, επιδοκίμασε την απόφαση των παιδιών.
- ☛ Ένα από τα παιδιά της παρέας μας, ο Κώστας, διακρίθηκε στους πανελλήνιους σκακιστικούς αγώνες.
- ☛ Τα καλοκαίρια στη γειτονιά παίζουμε συχνά τα αγαπημένα μας παιχνίδια, κρυφτό, κουτσό, κυνηγητό.
- ☛ Ο μπάρμπα-Γάντζος, ο έμπορος παιχνιδιών, είχε το μεγαλύτερο κατάστημα παιχνιδιών στη Μανωλίτσα.
- ☛ Δώρισα στην Άννα, τη μικρή μου αδελφή, ένα πολύ όμορφο ζευγάρι πατίνια.

19. Στις προτάσεις που ακολουθούν να υπογραμμίσετε τις γενικές που έχουν θέση ετερόπτωτου προσδιορισμού και να βρείτε ποια λέξη προσδιορίζουν.

- ✓ Ήταν ημέρα αργίας.
- ✓ Μόλις βγήκαμε από το σπίτι, ρίξαμε μια ματιά στα σπίτια των γειτόνων.
- ✓ Στο μικρό εκείνο μαγαζί ήταν τοποθετημένα πολλά προϊόντα των δουλευτών του κάμπου και κάθε νοικοκύρης έκανε τις προμήθειές του.
- ✓ Η γοητεία της τηλεόρασης είναι μεγάλη.
- ✓ Πολλές απαιτήσεις των παιδιών είναι αδικαιολόγητες.
- ✓ Πολλοί παρακινούνται από την προσδοκία του κέρδους.
- ✓ Ένωθες να ξεχύνεται παντού η μυρωδιά των λουλουδιών.
- ✓ Η Οδύσσεια του Ομήρου εξακολουθεί να γοητεύει ακόμη και σήμερα.
- ✓ Είσαι μια σπίθα βουβή μέσα στο λαμπερό πλήθος των άστρων.

20. Στο κείμενο που ακολουθεί άλλες προτάσεις μπαίνουν η μία δίπλα στην άλλη χωρίς σύνδεσμο (ασύνδετο σχήμα), άλλες συνδέονται παρατακτικά και άλλες συνδέονται υποτακτικά. Να βρείτε το είδος της σύνδεσης.

«Μεγάλωσα με τη γιαγιά μου στο Μάλι. Όταν ήμουν ακόμη κοριτσάκι, μια γυναίκα ήρθε στο σπίτι και ζήτησε να με πάρει στο Παρίσι, για να προσέχω τα παιδιά της. Είπε στη γιαγιά μου πως θα μ' έβαζε στο σχολείο να μάθω γαλλικά. Μα στο Παρίσι δεν πήγα ποτέ στο σχολείο. Δούλευα. Ολημερίς σκούπιζα το σπίτι, μαγείρευα, πρόσεχα τα παιδιά, έπλενα και τάιζα το μωρό. Δούλευα από τις επτά το πρωί μέχρι τις έντεκα τη νύχτα. Η κυρά μου δεν έκανε τίποτα». Στα οκτώ της χρόνια η Σέμπα έγινε δούλα. Την έδερναν, την κλείδωναν, τη βασάνιζαν. Το μαρτύριό της πήρε τέλος, όταν κάποιοι γείτονες το κατάλαβαν και κάλεσαν την αστυνομία. Ήταν πια είκοσι ενός χρόνων.

Η ιστορία της Σέμπα θα ήταν συγκλονιστική, αν ήταν μοναδική. Όμως υπάρχουν άλλες δυο χιλιάδες σαν αυτήν σήμερα στο Παρίσι. Σε 27 εκατομμύρια υπολογίζονται οι σύγχρονοι δούλοι σε όλο τον κόσμο.

Από εφημερίδα

Τώρα είστε έτοιμοι για τις
εξετάσεις του Ιουνίου...
Καλή επιτυχία !!!